

Til
Kulturdepartementet
e-post: postmottak@kud.dep.no

Deres ref. 22/3222-

Høringsinnspill incentivordning for ny norsk dramatikk 05.03.2024

Ønsket til regjeringen er å; legge til rette for at ny norsk dramatikk blir framført på landets scener i enda større grad enn i dag.

Dette ønsket fremstår dog som kontrært all tid regjeringen parallelt svekker institusjonenes viktigste forutsetning for å satse på ny norsk dramatikk – teatrenes rammevilkår. Uten gode rammevilkår svekkes teatret evne og mulighet til å ta kunstnerisk risiko. Teatret må i større grad lene seg på økt egeninntjening og dermed sikre publikumsprosjekter. Det står i motsetningsforhold til det å satse på nyskrevet og ukjent materiale. Dette gjelder særlig for de mindre teatre, som hverken har posisjon eller muskler til å trekke til seg dramatikere av en slik størrelse/ navn – at det gir fulle saler.

Siden etableringen har en betydelig del av Teater Innlandets program bestått av nyskrevet dramatikk og nye dramatiseringer. Så sent som i 2023 var 5 av 6 egenproduksjoner ny norsk dramatikk. Med andre ord – Teater Innlandet oppfyller allerede regjeringens ønske. Vi klarer imidlertid ikke å opprettholde dette i årene som kommer, men må direkte nedprioritere vår ønskede satsning på ny norsk dramatikk, for å finne plass til prosjekter som styrker vår økonomi. Dette er et direkte resultat av regjeringens svekkelse av teatrets rammevilkår. Ved å styrke teatrets rammevilkår ville teatrets satsning på ny norsk dramatikk fortsatt uforstyrret – selv uten en incentivordning.

Vi er positive til en incentivordning, men mener den i lys av svekkede rammevilkår – blir som å ta med den ene hånden for å gi med den andre. For Teater Innlandet vil et tilskudd gjennom en incentivordning, som skal dekke deler av honorar til dramatikere, ikke lette på inntjeningsbehovet og den manglende evnen til å kunne ta kunstnerisk risiko. Antall produksjoner bygget på ny norsk dramatikk vil, selv med en god incentivordning, gå ned. En incentivordning må med andre ord ikke være en erstatning, men komme i tillegg til å styrke teatrenes kunstneriske muskler, slik regjeringen selv har lovet. Og det haster!

En incentivordning må ikke skille mellom nyskrevet dramatikk og dramatiseringer. Brorparten av ny norsk dramatikk skrives i dag ikke av den klassiske dramatikere, sittende alene bak sitt tastatur. Det utvikles i levende fellesskap med skuespillere og andre aktører innen teatret, og ofte med et eksisterende forelegg fremfor seg. Prosesser som teatret allerede er økonomisk ansvarlige for. Å utvikle ny norsk dramatikk handler ikke bare om å nye historier, men vel så mye om ny stemmer på gamle historier. Nytolknninger. Om ikke dramatiseringer inngår i en slik ordning frykter vi at antall oppdrag for dramatikere vil svekkes betydelig og påvirke kunsterøkonomien negativt. Dramatiseringer fungere som viktige «inngangsporter» til fremtidige oppdrag for mindre erfarne dramatikere. Det utvikler et samarbeid mellom teater og dramatikere. Dette er særlig viktig for

Teater Innlandet som holder til i en region hvor lokal tematisk tilknytning er avgjørende for publikumsappellen.

En ordning som legger opp til å bli repertoarstyrende, er ikke bare et klart brudd på armlengdeprinsippet, men vil stå i direkte motsetningsforhold til tanken om den frie kunstneriske ytring. Det vil være direkte motsigende til teatrets demokratiske mandat, og må på alle måter unngås. Å gå bort fra disse prinsippene kan potensielt få en svært negativ dominoeffekt.

Skal en slik ordning være av betydning for vår evne til å ta kunstnerisk risiko – må den være forutsigbar og regelstyrt. Den må ivareta de mindre regionale teatrene som har mindre muskler, og en posisjon som tilsier at vi er mer avhengig av dramatikere som ikke har etablerte navn. En incentivordning må ivareta de mindre teatrene på en slik måte at ikke hele potten blir spist av de med allerede større økonomiske rammer.

Helt til slutt. En incentivordning må henge sammen med et samtidig løft av teatrets rammevilkår. Uten en betydelig og den lovede styrkning av teatrets økonomi, vil en incentivordning ikke bidra til regjeringens ønske om at ny norsk dramatikkk blir framført på landets scener i enda større grad enn i dag. Tvert imot.

Mvh

Thorleif Linhave Bamle
Thorleif Linhave Bamle
Teatersjef Teater Innlandet